

Handläggare: Ann Gardeström
Telefon: 50825411

Till
Socialtjänst- och
arbetsmarknadsnämnden

Förslag till inriktning för Hedersam – projekt för arbetet mot hedersrelaterat våld inom socialtjänsten i Stockholms stad

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden godkänner förslaget till inriktning enligt föreliggande tjänsteutlåtande.
2. Nämnden överlämnar ärendet till stadsdelsnämnderna för kännedom

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslås i budget 2010 få 5,0 mnkr för Hedersam – projekt mot hedersrelaterat våld. Nämnden har tidigare fått i uppdrag att genomföra en kartläggning av det hedersrelaterade våldets karaktär och omfattning i Stockholms stad. Slutsatserna från detta arbete, samt tidigare erfarenheter från stadens arbete med verksamhetsområdet, föreslås ingå i det nya projektet. Förvaltningen föreslår att en stadsövergripande utbildningssatsning sjösätts för verksamhetsområdet. Utbildningen föreslås innehålla generell kompetensutveckling för socialsekreterare och chefer om hedersnormer och

hederskontext. Förvaltningen föreslår också att en modell för riskbedömning ska införas, med ambitionen att göra Stockholm till ledande inom området. Dessutom föreslås följande aktiviteter utveckla stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck inom socialtjänstens individ- och familjeomsorg:

- Förbättra utredningar genom att integrera frågor om heder i BBIC-systemet
- Initiera forskning och metodutveckling om pojkar och hedersnormer
- Se över riktlinjer för allt arbete som rör våld i nära relationer
- Initiera ett samverkansprojekt med utbildningsförvaltningen och några utvalda skolor
- Utveckla dialogen med relevanta föreningar och religiösa samfund
- Se över behovet av förändrad information/utbildning till nyanlända flyktingar om gällande lagar och normer när det gäller familj och barnuppfostran
- Utveckling av eftervård och öppenvård

Bakgrund

I januari 2002 fick landshövdingarna i de tre storstadslänen i uppdrag av regeringen att påskynda arbetet med att hitta lösningar på frågan om akut skyddat boende för flickor och kvinnor som var hotade av sina familjer. I uppdraget ingick att göra en kartläggning av hur många som utsattes för hedersrelaterat våld och förtryck. I Stockholms län beräknades omfattningen till mellan 100 och 300 flickor per år, med samma reservation för mörkertal. Regeringen har sedan 2003 fördelat medel via länsstyrelserna särskilt riktat till arbete mot det hedersrelaterade våldet för att stödja metodutvecklingen både när det gäller insatser och förebyggande arbete, samt utveckling av skyddade boenden. Sedan 2008 föreskriver regeringen i sina riktlinjer för hur medlen ska fördelas att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är en del av det generella arbetet för att motverka mäns våld mot kvinnor och att verksamheterna i möjligaste mån ska samordnas med det generella kvinnofridsarbetet.

Arbetet mot det hedersrelaterade våldet och förtrycket i Stockholms stad har pågått inom staden i olika former sedan lång tid, även innan den nationella satsningen, inom socialtjänstens olika verksamheter. Flera projekt har genomförts:

- Ungdomsgruppen vid Kista sdf, ang korrekta bedömningar av skyddsbehovet
- Hässelby-Vällingby sdf, projekt ”Lika villkor” inom öppenvården
- Enskede-Årsta-Vantörs sdf, utvecklingsprojekt för att utveckla och föra ut arbetsmetoder i sitt möte med ungdomar som lever ”hedersrelaterade liv”.
- Spånga-Tensta sdf, projekt för att utveckla utredningarna

Även stadsgemensamma resurser har utvecklats med utgångspunkt från Kruton som från att ha varit enbart ett skyddat boende idag har en omfattande öppen rådgivningsverksamhet och metodutveckling när det gäller riskbedömning, eftervård och behandling. Parallellt med den utveckling som har skett inom stadens egna verksamheter har frivilligorganisationerna utvecklat sitt arbete när det gäller hela kvinnofridsområdet, med finansiellt stöd både från staden och från länsstyrelsen. Det har utvecklats rådgivning och jourverksamheter riktade särskilt till unga människor samt skyddade boenden i olika former för kvinnor både med och utan barn. Samverkansformer och -projekt med andra myndigheter både inom och utanför Stockholms stad har också bidragit till denna kunskaps- och metodutveckling, exempelvis genom Barncentrum och Relationsvårdscentrum.

Kartläggningen i Stockholms stad

Under perioden 2007-2009 genomfördes en kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholms stad (Dnr 3.2.0169/2009, SAN maj 2009).

Kartläggningen bestod av två delar, en del som i detalj går igenom socialtjänstens arbetssätt och en del där forskare från Stockholms universitet genomfört en enkätundersökning bland ungdomar i årskurs 9 samt även granskat akter från LVU-utredningar.

Genomgången av socialtjänstens arbetssätt visade på stora skillnader i hur frågan om hedersvåld hanteras i Stockholms stad. Brister i hantering av ärenden samt avsaknad av risk- och bedömningsinstrument noterades. Den del av kartläggningen som rörde enkätundersökningen genomfördes under våren 2008 bland ett urval av skolungdomar motsvarande ca 30 % av alla elever i den aktuella årskullen i Stockholms stad. Undersökningen kom fram till att ca 11 % av flickorna och 4 % av pojkarna levde med hedersrelaterade normer och begränsningar i sin familj. En tiondel av ungdomarna svarade att det finns vissa skolämnen som de aldrig får vara med i samt att de inte får delta på skolresor eller klassfester. När det gäller ungdomarnas bakgrundsförhållanden visar studien att ungdomar som lever med hedersrelaterade normer och begränsningar främst bor i segregerade förortsområden, svarar att deras föräldrar är lågutbildade, har utländsk bakgrund och är religiösa. Dock har en majoritet av ungdomarna med denna bakgrund inte svarat på frågorna på ett sätt som tyder på att de lever med hedersrelaterade traditioner. Aktstudien visade att av de ärenden som rörde flickor och pojkar mellan 13 och 18 år som var aktuella för omhändertagande enligt 2 § LVU, alltså brister i hemförhållanden, eller både p.g.a. eget beteende (3 § LVU) och brister i hemförhållanden, var det 9 av 17 flickor som enligt forskarnas definition av har utsatts för hedersrelaterade begränsningar och/eller bestraffningar

och 2 av 11 pojkar. Forskarna menade dock att socialtjänsten i flera fall inte hade tolkat och beskrivit hemförhållandena utifrån en hederskontext och därmed inte tydliggjort och använt sig av tillgänglig information i tillräckligt hög grad.

Samlade erfarenheter

De siffror som framkom i kartläggningen av det hedersrelaterade våldets omfattning i staden visar att ansträngningarna att hitta verksamma arbetssätt måste ökas markant. Det har i viss mån skett en metodutveckling inom området men skillnaderna är stora över staden. Det finns ett stort behov av att föra ut nya erfarenheter och kunskaper. Erfarenheter som har dragits inom staden och olika projekt bör spridas på ett systematiskt sätt. Det finns delar som behöver förbättras och utvecklas för att uppnå en högre kvalitet, både inom de förebyggande, myndighetsutövande och behandlande verksamheterna inom socialtjänsten i Stockholm stad. Utredningarnas kvalitet kan ytterligare förbättras så att frågan om utsatthet för våld, kontroll eller hot tidigt kommer upp under en utredning. Evidensbaserade manualer för att bedöma risker och skyddsbehov har tagits fram och efterfrågas men det krävs utbildning för att använda dem på ett säkert sätt. Eftervården behöver utvecklas så att stödet till den som är tvungen att lämna sin familj finns kvar över tid för att förhindra att den unga (eller vuxna) personen försätts i en så utlämnad position att han eller hon inte ser något annat val än att återvända till sin familj. Öppenvården behöver utveckla och förfina sina metoder för att hitta verksamma arbetssätt som kan leda till förändrade synsätt hos föräldrar och släktingar när det är ett trovärdigt alternativ. Förutsättningarna för att skapa övergripande riktlinjer för arbetet med allt våld i nära relationer behöver utredas. Kartläggningens enkätstudie visade att skolan behöver utveckla sätt att upptäcka barn som lever i familjer med hedersnormer och förstärka samverkansrutiner med socialtjänsten. Slutligen måste socialtjänsten som myndighet aktivt inleda ett samarbete med företrädare för religiösa samfund och föreningar för att hitta nya vägar för en dialog med föräldrar i bostadsområden där hedersrelaterade normer förekommer.

Uppdrag i budget 2010

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslås i budget 2010 få 5,0 mnkr för Hedersam – projekt mot hedersrelaterat våld. Slutsatser från kartläggningen av det hedersrelaterade våldet, samt tidigare erfarenheter från stadens arbete med verksamhetsområdet, föreslås ligga till grund för det nya projektet. De skillnader i kunskap som kartläggningen påvisat för olika delar av staden pekar på behovet av utbildning och kompetensutveckling i frågor som rör det hedersrelaterade våldet. Förvaltningen föreslår att en stadsövergripande utbildningssatsning sjsätts för

verksamhetsområdet. Utbildningen föreslås innehålla generell kompetensutveckling för socialsekreterare och chefer om hedersnormer och hederskontext. Förvaltningen föreslår också att en modell för riskbedömning ska införas, med ambitionen att göra Stockholm till ledande inom området.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Ärendet

Förvaltningen har gjort en sammanfattning av stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck och lämnar ett antal förslag på åtgärder för att stärka detta arbete.

Definition av hedersbegreppet

Regeringens handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld samt våld i samkönade relationer tar sin utgångspunkt i FN:s deklaration om avskaffande av våld mot kvinnor. I deklarationens första artikel definieras våld mot kvinnor enligt följande ”Varje könsrelaterad våldshandling som resulterar i fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, samt hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet.” Regeringen utvecklar definitionen till att omfatta hedersrelaterat våld och förtryck och skriver att det har flera beröringspunkter med mäns våld mot kvinnor. Vidare menar regeringen att våld i samkönade relationer också ska omfattas av handlingsplanen med motiveringen att fokus ska riktas på de utsattas behov och inte deras sexuella läggning eller val av kärlekspartner. Kartläggningen av hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholms stad tar även den sin utgångspunkt i FN:s deklaration om avskaffandet av mäns våld mot kvinnor. Det hedersrelaterade våldets kollektiva karaktär innebär att det kan finnas flera förövare av båda könen och att offren kan vara både kvinnor och män samt flickor och pojkar.

Inom ramen för socialtjänstens myndighetsutövning kan ett sätt vara att benämna ärenden med inslag av hedersrelaterat våld som ”psykisk och fysisk misshandel i en hederskontext”. Det möjliggör att en hederskontext kan vara ett sammanhang som inte kräver att socialtjänsten ingriper, det vill säga att barnet lever under tillräckligt goda förutsättningar trots att viss kontroll förekommer. Socialtjänstens arbete fokuseras därmed till barn utsatta för fysisk och psykisk misshandel - anpassat till de särskilda omständigheter som råder i ett sammanhang där hedersrelaterat våld och förtryck förekommer.

Operation Kvinnofrid

Styrgruppen för Operation Kvinnofrid har beslutat att satsa 2009-2010 på insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck i länet. En stor satsning på samverkan mellan polis, sjukvård och socialtjänst föreslås genomföras i ett s.k. hedershus.

Aktionsplanen pekar på behovet av kompetensutveckling av socialtjänsten och planerar att utbilda 250 socialsekreterare i hela länet i metodstödet

”Riskbedömningar i ärenden med hedersrelaterat våld” som togs fram i länsstyrelseprojektet i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning.

Stadsövergripande arbetsgrupp

Förvaltningen har satt samman en arbetsgrupp bestående av personal från flera stadsdelsförvaltningar samt från den egna förvaltningen med erfarenhet och kompetens inom området. Arbetsgruppen ska utifrån förslagen i föreliggande tjänsteutlåtande fortsätta arbetet med att konkretisera och genomföra innehållet i de föreslagna åtgärderna.

Kompetensutveckling om hedersnormer och hederskontext

Gruppledare och enhetschefer med ansvar för myndighetsutövning är en nyckelgrupp när det gäller inriktningen av en pågående utredning, exempelvis om eller när ett ingripande enligt LVU är motiverat. I ärenden i en hederskontext där det kan vara frågan om att bedöma skyddsbehov i akuta svårbedömda situationer är kompetensen hos de ansvariga cheferna avgörande för att rätt beslut fattas under utredningens gång. Förvaltningen föreslår därför att en utbildning som riktas till chefer skräddarsys, efter att riktlinjerna (se nedan) har setts över. Inom utbildningen ”Barns behov...” vid Ersta Sköndal Högskola ligger ett block om genus och etnicitet där kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck ingår. En allmän kompetenshöjning och kompetensfördjupning av personalen i frontlinjen är enligt förvaltningen den bästa grunden för arbetet mot det hedersrelaterade våldet.

Förbättra utredningarna

Kartläggningens aktstudie lyfte fram att det inom många barn- och ungdomsgrupper saknades tillräckliga kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck och att utredningarna många gånger inte belyste dessa frågeställningar alls trots att det hade funnits fog för det. Alla stadsdelsförvaltningar arbetar enligt verksamhetssystemet BBIC när det gäller att utreda och följa upp ärenden som rör barn och unga. I BBIC:s formulär och stöddokument saknas dock stöd för att upptäcka hedersrelaterade normer och förtryck. Spånga-Tensta sdf har tagit fram en manual för riskbedömning i ärenden med hedersrelaterat våld och förtryck som

bygger på BBIC-systemet och på metoden ”Signs of Safety”. Signs of Safety (tecken på säkerhet) är en metod för att utreda barn och ungdomar och ett bra sätt att skapa samarbetsrelationer med de viktiga personerna runt ett barn eller en ungdom utan att förlora fokus på de risker som barnet/ungdomen är utsatt för. Länsstyrelsen har tryckt manualen och anordnar fortlöpande utbildningar för socialsekreterare i hela länet. Manualen innehåller även en sammanfattning av det aktuella forskningsläget och grundar sig på beprövad erfarenhet hos utredare i en stadsdel där socialtjänsten under lång tid arbetat med ärenden där hedersnormer och förtryck har varit en del av problembilden.

Förvaltningen föreslår att ett arbete påbörjas för att integrera frågeställningar om hedersrelaterat våld och hedersnormer i BBIC-systemet för hela staden. Detta arbete bör efter en tid utvärderas för att säkerställa att säkerheten för de utredda barnen och ungdomarna faktiskt har ökat och att frågor om hedersrelaterat våld och förtryck har blivit belysta i utredningarna.

Införande av riskbedömningsinstrument

Kartläggningen pekar på behovet av att använda riskbedömningsinstrument i dessa typer av ärenden. När socialsekreteraren i en utredning har identifierat att ett barn eller ungdom lever i en miljö där det finns risk för att barnet/ungdomen utsätts för hedersrelaterat förtryck kan det finnas behov av att ytterligare kartlägga riskfaktorerna på ett strukturerat sätt för att kunna föreslå adekvata insatser som ger rätt nivå av skydd. Forskare menar att det finns stora behov av utveckling på området inom staden. Kartläggningen pekar också på risken av att riskbedömningsinstrument används felaktigt utan att användarna får utbildning då det kan ge en falsk säkerhet.

Stockholms stad har i samarbete med Västra Götalandsregionen och Uppsala universitet tagit fram ett riskbedömningsinstrument som prövats ut inom skyddade boenden för flickor och kvinnor som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld. Instrumentet finns i form av en manual och för att få tillgång till hela manualen och använda den krävs genomgången utbildning i instrumentet. Under hösten 2009 erbjuder Kruton och Gryning gemensamt utbildningar i användandet av manualen. Förvaltningen föreslår att samtliga stadsdelsförvaltningar anmäler någon eller några barn- och ungdomsutredare att genomgå utbildning. Dessutom behöver samtliga arbetsledare och politiker i sociala utskott/delegationer få ta del av information om manualen för att känna till i vilka lägen den kan och ska användas och hur resultaten ska tolkas.

Pojkarnas roll och utsatthet

Erfarenheter från fältet pekar på behovet av att synliggöra pojkarna i den hedersrelaterade kontexten. Pojkar kan ha en uppgift som övervakare av systrar men också vara bundna av en lojalitet till fadern/släktens patriarkala värderingar vilket ofta visar sig i ärenden som rör vårdnad, boende och umgänge. När det gäller kriminella tonårspojkar kan detta visa sig genom att de stödjer föräldrarnas värderingar och indirekt får stöd av dessa värderingar när de använder våld som ett sätt att utöva makt. Detta fält är lite beforskat och metodutvecklingen har inte kommit särskilt långt, men inom socialtjänsten, på ungdomsmottagningarna och i stadens grund- och gymnasieskolor finns en stor medvetenhet om fenomenet. Förvaltningen föreslår att Preventionscentrum får i uppdrag att initiera forskning och metodutveckling inom detta område.

Riktlinjer för arbetet inom stadens socialtjänst

Forskning och samlad erfarenhet visar att våld i nära relationer kan ta sig många olika uttryck. Hedersrelaterat våld kan vara en del av ärenden som rör barnmisshandel, kvinnofridskränkningar, vårdnadsstrider och ungdomskriminalitet. Ärenden inom socialtjänsten som rör våld inom familjen handläggs av många olika enheter och skär ofta tvärs igenom organisation och kompetens. Det pågår ett arbete med att förtydliga kvinnofridsperspektivet i riktlinjerna för alla verksamhetsområden men för att kvaliteten i arbetet mot kvinnofrid och hedersrelaterat våld och förtryck ska höjas kan det finnas behov av en samordning av riktlinjer för hela området våld i nära relationer.

Ansökan om vård enligt LVU

Kartläggningen och särskilt aktstudien menar att flera stadsdelsförvaltningar felaktigt använder sig av frivillig vård i flera ärenden som rör hedersrelaterat våld. LVU ger förutsättningar att skydda flickorna men används enligt aktstudien inte i tillräcklig grad då föräldrarna samtycker till vård. Social- och skoljuridiska avdelningen vid stadsledningskontoret anser dock inte att det är något problem att tillämpa rekvisiten i § 2 LVU (de s.k. miljöfallen). Det avgörande är att det i ansökan dokumenteras konkreta fakta hur förtrycket och våldet har tagit sig uttryck. Det är vidare viktigt att noga ange vad den unge berättar och att dokumentera detta noga i ansökan. Ansökans utformning och dess beskrivning av hot/våld/missförhållanden är därför av avgörande betydelse för domstolens bedömning. Stadens riktlinjer för handläggning kan behöva förtydligas ytterligare på dessa punkter.

Institutionen för socialt arbete vid Stockholms universitet (Socialhögskolan) har beviljats medel för ett forskningsprojekt som bl. a. ska undersöka hur LVU tillämpas när det gäller hedersrelaterat våld och förtryck i de tre storstadsregionerna. Förvaltningen kommer att följa arbetet kontinuerligt.

Samverkan med skolan

I enkätstudien som gjordes som en del av kartläggningen framgår att det finns en del barn som regelbundet uteblir från undervisningen framförallt när det gäller skolresor, gymnastik och sex & samlevnad. Förutom att det är allvarligt att barnen inte fullgör sin skolplikt kan det vara ett tecken på att de lever i en hederskontext. För att nå barn och ungdomar som befinner sig i riskgruppen för att bli utsatta för hedersnormer på ett sätt som är farligt för dem bör man kunna rikta insatser till de barn som uteblir från undervisning och aktiviteter. Därför föreslår förvaltningen att ett samverkansprojekt med utbildningsförvaltningen initieras för att tillsammans med några grundskolor skapa dialog med föräldrar. Under hösten 2009 ska socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen tillsammans med utbildningsförvaltningen, inom ramen för arbetet med en ny BUS-policy arbeta fram en överenskommelse för hur samverkan mellan skola och socialtjänst ska struktureras och organiseras. I uppdraget för detta ryms frågor som rör anmälningsförfarande men även gemensamt förebyggande arbete där de olika myndigheterna överlappar varandras ansvarsområden.

Samarbete med föreningar

För att hitta nya vägar till dialog med föräldrar och få nya idéer till hur det fortsatta arbetet för att motverka våld och förtryck i hederns namn ska bedrivas föreslår förvaltningen att ett arbete initieras för att samla företrädare för etniska föreningar och religiösa samfund runt denna fråga. Det finns en mängd föreningar där det redan pågår mycket arbete mot förlegade patriarkala synsätt. Det bör också finnas ett intresse från de religiösa samfunden att motverka segregation och fundamentalism inom de egna grupperna. Förvaltningen avser därför att samla företrädare för föreningar för att skapa en gemensam plattform och struktur för en dialog med föräldrar.

Förbättrad information till nyanlända flyktingar

Nämnden har i budget för 2009 fått i uppdrag att ta fram förslag till stadsövergripande riktlinjer för samhällsinformation till flyktingar. I detta arbete ska förvaltningen samverka med länsstyrelsens projekt för en regionalgemensam samhällsinformation. Samverkan sker även med länsstyrelsens projekt "Salaam" som syftar till att stärka kompetensen i att föra samtal om jämställdhet och

hedersvåld hos handläggare som arbetar med samhällsinformation till nyanlända flyktingar och deras anhöriga. Ett syfte med stadsövergripande riktlinjer är att säkerställa att alla nyanlända flyktingar får del av samma informationspaket oavsett var hon eller han bor eller flyttar under introduktionsperioden. Arbetet med att ta fram riktlinjer pågår och de ska presenteras för nämnden under hösten 2009.

Utveckla öppenvård och eftervård

Familjebehandling

Det finns ett stort behov att utveckla modeller för att på ett framgångsrikt sätt förmå föräldrar att förändra sitt synsätt när det gäller hedersnormer.

Familjebehandling i sammanhang där det har förekommit hot om våld är ytterst komplicerat och kräver en stor tydlighet vad gäller myndighetsutövning och kunskap om risk- och skyddsfaktorer hos socialtjänsten. Samtidigt visar all forskning att samhällsvård för barn och ungdomar i ett uppväxtperspektiv sällan är ett bättre alternativ än den egna familjen och det är oerhört mycket vunnet om barn och ungdomar kan växa upp med den egna familjen eller där detta inte är möjligt med bibehållen kontakt med familjen. Därför krävs en satsning på tillförlitliga metoder att både uppnå förändring i en familj och samtidigt så långt det är möjligt garantera säkerheten för barnet/ungdomen. Även former för hur föräldrar kan motiveras att söka hjälp på en förebyggande nivå behöver utvecklas.

Eftervård

Skyldighet att erbjuda eftervård till alla barn och unga som varit placerade är inskrivet i SoL sedan 1 april 2008. Även barnskyddsutredningen (SOU 2009:68) uppmärksammar behovet av metodutveckling och resurser för eftervård av placerade barn och ungdomar. Utvecklingen av familjebehandling och eftervård måste kontinuerligt följas och utvärderas, lämpligen genom att en uppföljning av dessa ärenden systematiseras.

Vuxna

Förvaltningen har uppmärksammat på behovet av både riskbedömningsinstrument, riktlinjer och metodutveckling när det gäller vuxna. Det gäller såväl vuxna kvinnor som blir aktuella inom socialtjänsten för att de har utsatts för våld som kvinnor som strax efter sin 20-årsdag blir aktuella på nytt efter att ha avslutats som ungdomsärenden. Det finns ett stort behov av eftervård och öppenvård för vuxna som stöd för att inte återvända till en destruktiv relation eller till ett kontrollerande familjesystem.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att en utbildning utformas för chefer med ansvar för myndighetsutövning där den senaste forskningen på området ska presenteras, riskbedömningsinstrument introduceras och rättstillämpningen diskuteras och tydliggöras. Detta kräver deltagande av juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret, forskare från flera universitet, staben vid socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen, preventionscentrum Stockholm m.fl.

Förvaltningen föreslår att ett arbete påbörjas för att integrera frågeställningar om hedersrelaterat våld och hedersnormer i BBIC-systemet för hela staden. Detta arbete bör efter en tid utvärderas för att säkerställa att säkerheten för de utredda barnen och ungdomarna faktiskt har ökat och att frågor om hedersrelaterat våld och förtryck har blivit belysta i utredningarna. Även möjligheten att introducera utredningsmetoder för utsatta personer över 18 år ska beaktas inom ramen för arbetet.

När det gäller införandet av instrument för riskbedömning föreslår förvaltningen att samtliga stadsdelsförvaltningar anmäler någon eller några barn- och ungdomsutredare att genomgå den av Kruton och Gryning vård AB planerade utbildningen, alternativt att förvaltningen uppdras att anordna utbildning stadsövergripande. Samtliga arbetsledare och politiker i sociala utskott/delegationer vid stadsdelsförvaltningarna bör få ta del av information om manualen i förenklad form för att känna till i vilka lägen den kan och ska användas och hur resultaten ska tolkas

För att hitta nya vägar att utveckla metoder för att uppmärksamma pojkars situation i en hederskontext föreslår förvaltningen att preventionscentrum Stockholm får i uppdrag att initiera forskning och metodutveckling inom detta område.

Förvaltningen föreslår att förutsättningarna för övergripande riktlinjer för allt våld i nära relationer samt behov av förtydliganden i riktlinjerna för handläggning av barn och ungdomsärenden utreds vidare inom staben vid socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Förvaltningen föreslår att ett samverkansprojekt med Utbildningsförvaltningen initieras för att hitta vägar att nå föräldrar till de barn som inte tillåts delta i aktiviteter och undervisning av skäl som kan antas vara beroende av hedersnormer inom familjen.

För att skapa en dialog med föräldrar föreslår förvaltningen vidare att kansliavdelningen, organisations- och föreningsstöd får i uppdrag att samla företrädare för etniska föreningar och religiösa samfund och tillsammans med dessa föreslå arbetssätt för att uppnå detta.

När det gäller behovet av en förbättrad samhällsinformation föreslår förvaltningen att det pågående arbetet med övergripande riktlinjer för samhällsinformation till nyanlända flyktingar ska anses vara tillräckligt för att fylla detta behov.

Förvaltningen föreslår att preventionscentrum får i uppdrag att finna, introducera och följa upp verksamma metoder för eftervård av ungdomar i en hederskontext. Det är väsentligt att hitta former för utvärdering som tar tillvara ungdomarnas synpunkter. Preventionscentrum föreslås dessutom få i uppdrag att finna och introducera utvärderade metoder för familjebehandling i en hederskontext.

Förvaltningen kan konstatera att en parallell process pågår inom länet genom Operation Kvinnofrids aktionsplan och det bör finnas stora möjligheter till samordning och ömsesidigt utbyte av erfarenheter över hela länet.

Förvaltningen avser att återkomma med detaljplanering och kostnader för genomförande av förslagen.
